



20072- DRET COMUNITARI DE LA LLIURE CIRCULACIÓ

(Validat pel Pla d'Estudis de 1992)

Tema 1: Introducció:

1. Els objectius de les Comunitats Europees. El mercat interior, la política de competència, la política comercial comú i la Unió Econòmica i Monetària.
2. Les competències comunitàries. Els actes normatius. Les institucions. La Comissió, el Tribunal de Justícia i la protecció dels drets dels particulars.

PART 1: LES QUATRE LLIBERTATS:

Tema 2: La lliure circulació de mercaderies:

1. Qüestions generals sobre lliure circulació: concepte de comerç "intracomunitari": condicions de vinculació amb la CE i afectació del comerç entre Estats membres. L'extensió del règim de lliure circulació als països de l'AELC: el Tractat sobre l'Espai Econòmic Europeu (EEE).
2. Conceptes previs: la CE com a unió duanera. Concepte de mercaderia i de mercaderia comunitària. Possibles obstacles (aranzelaris i no aranzelaris) al comerç intracomunitari.
3. Els drets de duana i les exaccions d'efecte equivalent: concepte de dret de duana. Concepte de exacció d'efecte equivalent. Taxes excloses. Les exaccions exigides per l'entrada a una part del territori d'un Estat.
4. Els tributs discriminatoris i els protectors de la producció nacional: concepte i condicions. El problema de l'afectació dels diners recaptats. El dret a obtenir la restitució de les quantitats indegudament pagades.

Tema 3: La lliure circulació de mercaderies (II):

1. La prohibició de restriccions quantitatives i mesures d'efecte equivalent: concepte de restricció quantitativa o contingent. Concepte de mesura d'efecte equivalent a una restricció quantitativa. Tipus de mesures d'efecte equivalent: discriminatòries i no discriminatòries.
2. Els límits a la noció de mesura d'efecte equivalent: la teoria de les "exigències imperatives" i el reconeixement mutu; la jurisprudència sobre les "modalitats de venda". Les excepcions de l'article 30 TCE. Les mesures d'efecte equivalent aplicables a les exportacions.
3. Altres instruments per combatre els obstacles al comerç: l'harmonització de legislacions. La prevenció de nous obstacles: en particular, la Directiva 98/34 (antiga 83/189) i la Decisió 3052/1995. El Reglament 2679/98.

Tema 4: La lliure circulació de persones i serveis (I):

1. Introducció i qüestions generals: categories principals i legislació aplicable. Implicacions del Tractat de l'Espai Econòmic Europeu (EEE). La ciutadania de la Unió Europea. La "comunitarització" del règim jurídic dels estrangers no comunitaris (el nou Títol IV del TCE). El règim d'entrada i residència dels ciutadans de la UE: beneficiaris, normes generals i excepcions.
2. La lliure circulació de treballadors: concepte de "treballador" als efectes del Dret comunitari. Condicions d'aplicació de les disposicions sobre treballadors. Drets compresos. L'accés a la funció pública. L'extensió de la lliure circulació als ciutadans inactius.

Tema 5: La lliure circulació de persones i serveis (II):

1. Introducció: el dret d'establiment i la lliure prestació de serveis: concepte i diferències. Activitats cobertes. Beneficiaris: especial referència a les persones jurídiques.
2. Etapes en la realització dels drets d'establiment i prestació de serveis: les disposicions del TCE i la clàusula de *stand still*; els programes generals de 18.12.1961; l'aplicabilitat directa de les disposicions del TCE després del període transitori; la superació de la simple obligació de no discriminació i la introducció del reconeixement mutu en l'àmbit de l'establiment i els serveis.
3. Exemples de legislació sectorial: títols professionals i serveis financers.

Tema 6: La lliure circulació de capitals i mitjans de pagament:

1. Concepte de moviment de capital i de pagament corrent als efectes del Dret comunitari.
2. Evolució històrica del tractament dels moviments de capital pel Dret comunitari: els articles 57 a 63 del TCE de 1957; les Directives de liberalització parcial; la Directiva 88/361, de 24.6.1988; el Tractat de la Unió Europea.
3. El sistema espanyol: la legislació espanyola sobre transaccions exteriors (essencialment RD 1816/1991): llibertat de transaccions exteriors, condicions i límits. Les inversions estrangeres a Espanya i les espanyoles a l'estranger (RD 664/1999).

PART II: LA POLÍTICA DE COMPETÈNCIA.

Tema 7: Introducció:

1. Objectius del Dret comunitari de la competència.
2. Àmbit d'aplicació: material, personal i espacial.
3. Les fonts del dret comunitari de la competència.
4. Relació entre normes comunitàries de competència i Drets estatals.

Tema 8: Les concertacions d'empreses: anàlisi de l'art. 81 TCE:

1. Concertació d'empreses: concepte d'acord, decisió d'associació d'empreses i pràctica concertada.
2. L'afectació del comerç intracomunitari.
3. Restricció de la competència.
4. El règim d'exempcions: anàlisi de l'art. 81.3 TCE; condicions d'aplicació; exempcions individuals i per categoria.

Tema 9: Els acords restrictius però susceptibles d'exempció:

1. Acords verticals: distribució exclusiva, distribució selectiva i franquícia. El reglament d'exempció d'acords verticals.
2. Acords de transferència de tecnologia.
3. Acords horitzontals. Especial referència a les *joint ventures*.

Tema 10: L'abús de posició dominant: anàlisi de l'art. 82 TCE:

1. Consideracions generals: semblances i diferències amb l'art. 81 TCE.
2. Concepte de posició dominant: la definició de mercat relevant.
3. Conductes abusives: imposició de preus o condicions no equitatives; limitació de la producció o del desenvolupament tècnic; aplicació de condicions discriminatòries; la subordinació de la celebració de contractes a prestacions suplementàries abusives; la negativa de vendes.

Tema 11: El control de les operacions de concentració: el Reglament 4064/89.

1. Definició de concentració de "dimensió comunitària"
2. Apreciació de fons.
3. Procediment específic pel control de les concentracions.

Tema 12: Les regles de procediment:

1. La notificació d'acords.
2. Els poders de control de la Comissió Europea: informació i verificació.

Tema 13: Els ajuts estatals:

1. Introducció: necessitat d'un control dels ajuts estatals.
2. Àmbit d'aplicació: concepte d'ajut estatal.
3. La incompatibilitat dels ajuts amb el mercat comú.
4. Excepcions.

BIBLIOGRAFIA:

Pérez de las Heras, Beatriz *Las libertades económicas comunitarias*, Universitat de Deusto, Bilbao, 1997.

Abellán Honrubia, V. i Vilà Costa, B. *Lecciones de Derecho comunitario europeo*, Ariel, Barreloa, 1998 (temes VIII a XI).

Gardeñes Santiago, M. *La aplicación de la regla de reconocimiento mutuo y su incidencia en el comercio de mercancías y servicios en el ámbito comunitario e internacional*, Eurolex, Madrid, 1999.

Fernández de la Gándara, L. i Calvo Caravaca, A.L. *Derecho mercantil internacional*, Tecnos, Madrid, 1995.

Walbroeck, M. i Frigani, A. *Derecho europeo de la competencia*, 2 vols., Bosch, Barcelona, 1998.